

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **K. I.**, zastoupené JUDr. Marošem Matiaškem, LL. M., advokátem se sídlem Rumunská 22/28, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2014, č. j. OAM-137/ZA-ZA13-P06-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2014, č. j. 1 Az 11/2014 – 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Maroši Matiaškovi, LL. M., advokátovi se sídlem Rumunská 22/28, Praha 2, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 6.800 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránila žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Namítala, že správní orgán nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Při hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí žalovaný nepřihlédl pečlivě ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, a nesprávně tak posoudil žádost o azyl. Žalobkyni by také po jejím návratu do Kyrgyzstánu mohlo hrozit trestní stíhání a odsouzení. Žalovaný tvrzením žalobkyně nevěnoval dostatečnou pozornost a nesprávně hodnotil důkazy, jinak by jí azyl podle § 12 zákona o azylu udělil. Obavy z pronásledování žalobkyně zopakovala i v následném doplnění žaloby. Nesouhlasila se závěrem žalovaného, že neměla potíže s kyrgyzskými státní orgány.

[3] Městský soud žalobu zamítl. Uvedl, že kauza politické strany Ata-Žurt, o níž se opírá argumentace žalobkyně, má do jisté míry politický podtext. Z toho ovšem nelze dovozovat

jakékoliv azylově relevantní souvislosti v případě žalobkyně. Nebyla v rámci tohoto případu obviněna či souzena, a neúčastnila se jednání, za které byli představitelé strany odsouzeni. Kyrgyzská policie jí samotnou ani její rodinné příslušníky v souvislosti s procesem vedeným s představiteli strany nikdy nezadržela. Ačkoliv neuposlechla výzvu, aby neopouštěla Biškek, protože by mohla vystupovat jako svědek, nikdo po ní nepátral. Žalobkyně v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany netvrdila, že by kromě událostí z října 2012 měla jakékoliv problémy s policií či jinými bezpečnostními složkami. Pronásledování žalobkyně nelze dovodit ani z únosu, který v řízení popisovala. Stejně tak z dalších jednotlivých událostí nelze dovodit pronásledování z důvodu uplatňování politických práv. Žalobkyně se neobrátila na žádný z kyrgyzských orgánů, nelze tedy konstatovat, že by jí příslušné orgány neposkytly pomoc.

[4] Městský soud se, byť stručně, zabýval i otázkou porušení § 13 a § 14 zákona o azylu, a to ačkoliv žalobkyně takovou žalobní námitku nevznesla. Soud neshledal, že by žalovaný tato ustanovení porušil, protože tu žalobkyně nemá rodinné příslušníky, kterým by byla udělena mezinárodní ochrana, a také tu nebyl shledán důvod pro udělení humanitárního azylu. Jako důvodnou soud neshledal ani námitku porušení §14a zákona o azylu, ani námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek městského soudu kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje zrušení rozsudku městského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení. Stěžovatelka se domnívá, že její kasační stížnost je přijatelná podle § 104a s. ř. s., protože se městský soud dopustil pochybení při hodnocení jejích námitek proti rozhodnutí žalovaného. Městský soud i žalovaný pochybili tím, že nevěnovali dostatečnou pozornost tvrzeným důvodům pronásledování z důvodu příslušnosti stěžovatelky k politické straně Ata-Žurt. Městský soud se také vůbec nezabýval možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Kasační stížnost proto přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky a je tak přijatelná.

[6] Rozhodnutí městského soudu je podle stěžovatelky nedostatečně odůvodněno, což zapříčiňuje jeho nepřezkoumatelnost. Městský soud se případem stěžovatelky nezabýval dostatečně důkladně a ve svém rozhodnutí se důsledně nevypořádal s jejími žalobními námitkami.

[7] V meritu věci stěžovatelka namítá, že jí měl být udělen azyl. Podle jejího názoru je třeba vykládat § 12 písm. b) zákona o azylu ve vztahu k „zastávání politických názorů“ extenzivně. Nelze toto slovní spojení chápat jen jako pouhé navenek projevované sympatie k určité politické straně. Samotný fakt, že byla členkou politické strany Ata-Žurt, pracovala pro ni a podílela se na jejím chodu, znamená, že její jednání lze považovat za zastávání politických názorů. Právě pro její činnost v rámci politické strany jí hrozí v Kyrgyzstánu pronásledování. Městský soud porušil právo stěžovatelky na spravedlivý proces, protože neodůvodnil své rozhodnutí dostatečně. Její námitky ohledně pronásledování z politických důvodů označil za nevěrohodné a nepodrobil je bližšímu zkoumání.

[8] Stěžovatelka je dále přesvědčena, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Uvedla přímo konkrétní osobu jako možného původce vážné újmy. Městský soud se však touto námitkou nezabýval, pouze tvrdil, že domněnky o možném pronásledování jsou nepodložené. To je ovšem zásadní pochybení, protože stěžovatelka byla v zemi původu několikrát vystavena jednání, které odůvodňuje udělení mezinárodní ochrany. Byla unesena, její rodinní příslušníci byli napadeni kvůli politickým dokumentům a její dům byl v souvislosti s nimi spálen.

Dotčení političtí aktéři si nadále myslí, že má u sebe hledané dokumenty, a požadují jejich vydání. Z těchto skutečností vyplývá hrozba vážné újmy, která stěžovatelce po návratu do vlasti hrozí. To stěžovatelka dokládá odkazy na četné zprávy mezinárodních organizací o dodržování lidských práv v Kyrgyzstánu.

[9] Ve své poslední námitce stěžovatelka tvrdí, že v jejím případě lze uvažovat o udělení humanitárního azylu. Žalovaný pochybil, když možnost humanitárního azylu posoudil jen vzhledem k věku a zdravotnímu stavu stěžovatelky. Měl tuto možnost zkoumat komplexně i ve vztahu k výše uvedeným skutečnostem. Závěry správního orgánu a soudu musí přesně reflektovat konkrétní situaci osoby žádající o mezinárodní ochranu. Žalovaný ovšem v této věci takto nepostupoval.

III.

Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[10] Žalovaný ve svém vyjádření trvá na správnosti svého rozhodnutí. Během správního řízení stěžovatelka neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Nebyly naplněny podmínky udělení azylu podle § 13 téhož zákona, ani zvláštního zřetele hodné důvody pro udělení humanitárního azylu. Stěžovatelka nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný se zabýval všemi rozhodnými skutečnostmi a opatřil si dostatek informací, se kterými se stěžovatelka mohla během správního řízení seznámit. Se všemi důvody uvedenými stěžovatelkou se řádně a velmi podrobně vypořádal. Ve zbytku žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Žalovaný navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, neboť svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, případně její zamítnutí pro nedůvodnost.

IV.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. V opačném případě je totiž na místě kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Důvodem zakládajícím přijatelnost kasační stížnosti je podle stěžovatelky zásadní pochybení městského soudu. O ně se může jednat tehdy, pokud krajský soud „*v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou*

dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti“ (srov. shora citované usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39).

[13] Kasační stížnost je nepřijatelná, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Městský soud hrubě nepochybil při výkladu hmotného či procesního práva a nebyly naplněny ani jiné podmínky přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu citované judikatury.

[14] Hrubé pochybení městského soudu stěžovatelka konkrétně spatřovala v nedostatečném zjištění skutkového stavu ze strany žalovaného a jeho následném nesprávném hodnocení ze strany městského soudu. Stěžovatelka trvá na tom, že jí v Kyrgyzstánu hrozí pronásledování pro zastávání určitých politických názorů. Samotný fakt, že byla členkou politické strany Ata-Žurt, pracovala pro ni a podílela se na jejím chodu, znamená, že její jednání lze považovat za zastávání politických názorů, pro které je pronásledována. Ze stejných důvodů jí hrozí vážná újma, pro kterou by jí měla být udělena alespoň doplňková ochrana. Stěžovatelka dále namítá, že rozsudek městského soudu je nepřezkoumatelný a nedostatečně odůvodněný, protože se městský soud věci stěžovatelky nezabýval dostatečně důkladně a ve svém rozhodnutí se nevypořádal s jejími žalobními námitkami.

[15] Jádrem celé věci je otázka, zda újma, která stěžovatelce podle jejích tvrzení hrozí, dosahuje intenzity pronásledování. Podle § 2 odst. 8 zákona o azylu platí: *„Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“* [viz také viz čl. 9 kvalifikační směrnice (č. 2004/83/ES) a judikaturu Soudního dvora EU, např. rozsudek ze dne 7. 11. 2013 ve spojených věcech *Minister voor Immigratie en Asiel proti X (C-199/12) a Y (C-200/12) a Z proti Minister voor Immigratie en Asiel (C-201/12)*, body 50 - 61] Podle Nejvyššího správního soudu však stěžovatelce v Kyrgyzstánu závažné porušení lidských práv dosahující intenzity pronásledování nehrozí. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s hodnocením městského soudu, podle kterého z kauzy odsouzení představitelů politické strany Ata-Žurt nelze dovozovat jakékoliv azylově relevantní souvislosti pro případ stěžovatelky. Stěžovatelka nebyla v rámci daného procesu stíhána. Nikdo po ní nepátral poté, co neuposlechla výzvu, aby nepouštěla Biškek, nebo po opuštění sanitky během jejího převozu do nemocnice po tvrzeném únosu. Její únosi jí také nijak fyzicky neublížili. Nebylo zjištěno, že by zničení jejího domu v důsledku požáru jakkoliv souviselo s jejími aktivitami. K tomu je nutno přičíst, že se stěžovatelka po spálení jejího domu neobrátila na příslušné kyrgyzské orgány. I pokud vyjdeme z tvrzení stěžovatelky o prohlídce jejího pracoviště, o jejím únosu, o napadení jejího syna a synovců, a z důkazů o spálení jejího domu, nelze dojít k závěru, že by jednání kyrgyzských státních orgánů či soukromých osob vůči stěžovatelce dosahovalo nutné intenzity pronásledování. Při hodnocení námitek stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného městský soud věnoval dostatečnou pozornost tvrzeným důvodům pronásledování z důvodu příslušnosti stěžovatelky k politické straně. Odůvodnění také vyhovuje požadavkům práva na řádné odůvodnění jako komponentu práva na spravedlivý proces. Námitky stěžovatelky proto Nejvyšší správní soud shledává nedůvodnými.

[16] Z právě popsaných důvodů se Nejvyšší správní soud také nedomnívá, že stěžovatelce nehrozí ani skutečné nebezpečí vážné újmy, které by odůvodňovalo udělení doplňkové ochrany. Stěžovatelce určitě nehrozí uložení nebo vykonání trestu smrti (§ 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu), protože od roku 2007 v Kyrgyzstánu není možné tento trest uložit. Stejně tak nelze dovodit, že by stěžovatelce hrozilo mučení nebo nelidské či ponižující zacházení (§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu), jak jej vymezuje např. judikatura Evropského soudu pro lidská práva (viz rozsudek pléna Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Irsko proti Spojenému království*, 18. 1. 1978, stížnost č. 5310/71, § 167; či rozsudek velkého senátu

Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Gäffen proti Německu*, 1. 6. 2010, stížnost č. 22978/05, § 88). Lze opět zdůraznit, že jednání, kterému stěžovatelka dle svých tvrzení v Kyrgyzstánu čelila, a ze kterých má obavu v případě jejího návratu do vlasti, nedosahují potřebné intenzity, aby spadaly pod § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Ze skutkových okolností pak Nejvyšší správní soud nemůže dovodit, že by byly naplněny důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu nebo podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. V souhrnu proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že námitky stěžovatelky ve vztahu k udělení doplňkové ochrany taktéž nejsou důvodné.

[17] Ke stěžovatelkou vytýkané vadě správního řízení spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu lze poznamenat, že „[n]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí podle závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti [§ 23 zákona o azylu ve spojení s čl. 13 odst. 3 procedurální směrnice (č. 2005/85/ES)]. Co se týče kvality a dostatečnosti důkazů opatřovaných správním orgánem v azylovém řízení, lze odkázat především na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS. Z něj vyplývá požadavek, aby informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany byly v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.

[18] Popsané požadavky na dokazování v azylovém řízení dle městského soudu žalovaný respektoval a ani Nejvyšší správní soud závěry městského soudu ohledně dostatečnosti skutkových zjištění v azylovém řízení nezpochybňuje. Stěžovatelka měla možnost předložit v úplnosti důvody své žádosti v rámci své výpovědi. Žalovaný pracoval s informacemi o zemi původu, které byly relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální ve vztahu ke stěžovatelkou uvedeným skutečnostem a ověřené z různých zdrojů. Svůj závěr o neexistenci důvodů pro udělení mezinárodní ochrany díky tomu odpovídajícím způsobem odůvodnil.

[19] Rozsudek městského soudu také odpovídá požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu na jeho přezkoumatelnost (srov. např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75). Z rozsudku je zjevné, jak ve věci rozhodl, a své rozhodnutí opřel o dostatečně zjištěný skutkový základ. Vycházel ze správního spisu a informací v něm shromážděných, přičemž ani žalovanému nelze v tomto směru vytknout, že by skutkový základ věci zjistil nedostatečně. Nelze také odhlédnout od formy a obsahu žaloby, ve které žalobkyně zejména vyjadřuje nesouhlas s hodnocením skutkového stavu žalovaným a opakuje svůj pohled na zjištěné skutečnosti, vyjádřený již ve správním řízení. Městský soud přesto důkladně přezkoumal její námitky, a dokonce i možné porušení ustanovení zákona o azylu, o které se stěžovatelka ani neopírala. Jeho rozsudek proto nepochybně je přezkoumatelný. Stěžovatelka ostatně v kasační stížnosti ani netvrdí, v čem konkrétně měla spočívat nedůkladnost, resp. nedůslednost městského soudu. Námitka nepřezkoumatelnosti je proto nedůvodná.

[20] Stěžovatelka také namítala, že jí mohl být udělen humanitární azyl. Tuto námitku ovšem nevznesla v žalobě. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. proto jde o kasační důvod, který stěžovatelka neuplatnila v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohla (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 1 Azs 9/2003 - 33; či rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2004, č. j. 4 Azs 50/2003 – 49). Tato kasační námitka je proto nepřijatelná.

V.

Závěr a náklady řízení

[21] Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto není důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, přičemž nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu. Soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva, nebo ve formě porušení předpisů, upravujících průběh řízení před krajským soudem ve správním soudnictví. Soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[23] Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatelky, JUDr. Maroš Matiaško, LL. M., advokát se sídlem Rumunská 22/28, Praha 2, provedl ve věci dva úkony právní služby, kterými jsou první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za jeden úkon právní služby v dané věci mu proto náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží 3.400 Kč. Zástupce stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti nedoložil soudu osvědčení o registraci k DPH. K nákladům řízení o kasační stížnosti tedy daň z přidané hodnoty přičíst nelze. Celková výše odměny ustanoveného zástupce proto činí 6.800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. února 2015

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu